

РОБОЧИЙ НАРОД

ROBOTCHYJ NAROD

THE WORKING PEOPLE

ПОРЯДКОВЕ ЧИСЛО 190.

ОРГАН ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТІЇ В КАНАДІ.

REGULAR NUMBER 190.

PIK VI.

Ч. 19.

СЕРЕДА. 6. МАЯ 1914.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY MAY 6. 1914.

No. 19

VOL. VI.

Події в Колорадо.

70 осіб згинуло кілька-сот ранено.

В Денвер Колорадо в о-крузі Людлов ведеть ся зав-зята боротьба між страйке-рами з копалень угля і мі-ліцією. Дня 21. цвѣтня від-була ся кровава борба на-жити й смерть між страйка-рами а міліцію. Наслідки битви були страшні, бо згинуло 25 осіб а 20 тя-жко ранених. Всі побиті бу-ли з сторони страйкарів, з сторони міліції згинуло двоє. За те дуже багато жі-нок і дітей згинуло від о-душєня. Коли добре зору-жена міліція почала заси-пати робітників градом куль, тоді серед женщин робітні-ків счєнив ся страшний переполох які почали тіка-ти зі своїми дітьми. Від са-мого удушеня згинуло 18 жінок і дітей. В одній тіль-ки ямі найдено удушені дві жінки а около них неживих десятиро малых дітей. Вісти про смерть жінок і дітей викликали серед страйкарів жалобу пімсти. Робітники гляділи за оруж-єм і постановили пімститись на міліції за смерть найдо-розших їм осіб. Кровава битва трєвала довго. Страй-карі мусєли також взятись а оружє. По стороні робіт-ників згинуло 70 осіб а два рази більше а ранених Во-ротьба між робітниками а страйкуючими трєває даль-ше, робітники в воєнний спосіб здобувають станови-ще за становищем. Страй-карі мають до розпоряди-мости всяке оружє і дина-міт. Провід між страйкую-чими ведуть Греки, Черно-горці і Болгари, котрі б ми-нувшім році брали участь в війні з Туреччиною.

На поміч воюючим спі-

шать робітники з сусідних копалень. В суботу приві-шло а Ель Насо і Петерсен 300 робітників на поміч страйкарам. Они покала-ють роботу і беруть з собо-ю оружє та снішать на по-міч братам в боротьбі з мі-ліцією, яку правительство наслало для биваня робіт-ників задля оборони интер-єсів капіталістів.

В день великодних свят Греки углекопи Людловскої компанії занялись грою в кований мяч і танці. В сам розгар ігри явились непроти-пемі гості в виді п'ять воля-ків, і почали непростені мі-шатись в забаву. Греки і инших народностей страй-карі не зважали на се і вадержались від нападу. В понеділок командант мілі-ції майор Гамрок казав заклакати одного зі страй-куччих Мойсом Такае, жа-даючи від него щоби осво-бодив в'їзито задержаних во-ляків. Такае пішов і більше не вернув. Його найдено у-битого недалеко квартири вий-ска. На запит страйкарів за що убито Такае сейчас почались салвы з ру-шниць. Вскорі потім поча-ли горіти одна за другою ро-бітничі хатки і ціла кольо-нія вскорі представляла це-рольний костир в котрім кидались робітники з їх женцями і дітьми. Ще гірше було що в многих ха-тках згоріли женцини і ді-ти не усьпівши уратува-тись перед огнем. Кілько згинуло годі напевно ска-зати.

В Колорадо а не в Мек-сико стріляють нещасних дітей, котрі питались, як вєпастись під полуміни, по-

жару в Колорадо. В Кольо-rado стріляли а пушок во-єнних невинних жінок, в Колорадо ведеть ся тепер кровава борба проваджєна жєрстокостями не можли-вим до описаня. Буржуазна прєса виявляє себе не по-кірним духом супроти ро-бітників, она розпасуєть ся про них називаючи їх: неор-ганізовані банди марнучі огнем і мечем чужо вла-сність, підакопуючи ос-нови цивілізації.

Буржуазна прєса мовчить о тім що викликало нена-висть і месть в серцях тих мирних працюючих рабів, що їх заставляло взятись за оружє, щоби охоронити своє житє і житє дорогих і близьких їм. Шож — уме-кони-страйкарі виголоднілі мов дикі звірі, вигнані з їх помешкань, лишєні без всіх средств до житя, повинні вадержатись від нападу. В понеділок командант мілі-ції майор Гамрок казав заклакати одного зі страй-куччих Мойсом Такае, жа-даючи від него щоби осво-бодив в'їзито задержаних во-ляків. Такае пішов і більше не вернув. Його найдено у-битого недалеко квартири вий-ска. На запит страйкарів за що убито Такае сейчас почались салвы з ру-шниць. Вскорі потім поча-ли горіти одна за другою ро-бітничі хатки і ціла кольо-нія вскорі представляла це-рольний костир в котрім кидались робітники з їх женцями і дітьми. Ще гірше було що в многих ха-тках згоріли женцини і ді-ти не усьпівши уратува-тись перед огнем. Кілько згинуло годі напевно ска-зати.

Вони роками працювали під землею, бажючи політ-шеня для свого житя, ви-кидуючи з землі уголь і ме-таль. Вони доставляли не-обходимий матеріял для у-сьпіхів науки і поступу, без котрого не істнувалоб жи-ття. А що вони містали за те в заміню? Кулю в груди!

Ось таке то діє ся в віль-ній Америці.

Чи бачиш робітнику? Ка-піталісти стріляють сєгодня робітників в Колорадо, зав-тра будуть стріляти нас.

Тому ми робітники не ди-вим ся на те, що нам сєго-дня жєє зя добре, бо завтра буде аде. Тому в кожного робітника повинно вироджу-ватись почутя ненависти супроти всякого гнєту. Ко-ждий робітник повинен бу-ти готовий на житє і смерть з капіталістами за здобутє кращої долі.

Робітники мусєть чим скорше повалити сей не-справедливий лад. А щоб повалити його, мусєть бутє аєрганізовані в соц. дем. партію, котра все виступає проти варварств і гнєту ка-піталістів.

Товариші робітники, не-забуваймо тих подій в Ко-лорадо, бо вони в завтра мо-жуть бутє в нас. Будьмо осже приготівані а зоргані-зовані до борби з нашими ворогами кровопійцями.

Організуємсь, бо лишє аєрганізація наша сила.

Побіда юпістів залізничників в Англії.

Залізничні компанії в Ан-глії признали унію залізнич-ників (робітників) є то од-на з найбільших побід в останніх роках через робіт-ничі юнії в Англії. Мусьмо тут згадати, що юнія ся ду-же скоро зросла, бо в кін-цем минушого року чис-лила лиш 293, 484 членів, а тепер числит поверх 285.000.

Робітники в других кра-ях стають сьвідомійшими чим раз то більше організу-ють ся. Лише канадійські робітники не думают о по-лучшеню свого житя. Сплять спокійним сном а там самим зносєть біду та нужду. Раби пробудіть ся, бо вже пора. вже досить злидні терпіти.

Начніть вже раз жити як люди!

Росія збрить єя.

Дума ухвалила кредит на будову в воєнних пор-тах, на розширенє фабрик і вєрєтєв, на будову 10-тьох доків — 77 мільонв рублів на воєнні кораблі і т. п.

Царат старає ся збільшити свою силу так на морю, як і на континєнті.

Приготовляють ся капі-талісти до ризанни, але не самих себе лиш бідного лю-ду. В перше стягають з тебе податки, а відтак ще й послають тебе вбавати-тво-го брата, котрий терпить та-ку саму нужду як і ти. Ро-бітнику чи то бог так хоче ча твої кровопійці?

Від Е. К. У. С. Д. П. до відділів членства У. С. Д. П. в Канаді.

Екзекутивний Комітет У. С. Д. П. зваживши ситуаці-ю Р. Н. і самої партії пос-тановив на своїм засіданю дня 3 мая с. р. завізвати отсим відділі (секретарів), щоби точки які були ухва-лені на конвенції пров. Он-тарію і Квебек від дня їх проглошеня начали випов-няти себто від початку мая, що дасть більшу спрємогу розвинутись так партії як і „Р. Н.“

Отже Е. К. У. С. Д. П. звиває секретарів відділів, щоб разом з владками чле-нів подали а адресу каждо-го члена щоб мож вислати йому газету „Р. Н.“ Секре-тарі мають надєслати по 35ц. з яких 15ц. їде на Р. Н. а 20ц. на резервовий та ор-ганізаційний фонд; від жен-щин по 25ц. з того 15ц. на „Р. Н.“ а 10ц. на резерво-вий та організаційний фонд. Членам за котрих не одєр-жило вкладок газети не ви-шлемо. Члєни отже повин-ні старати ся платити вклади регулярно як та-кож Е. К. звиває всіх чле-нів; щоби оподатковув-ались по \$1.00 на довг „Р. Н.“ се загверджєно через референдум і є тепер обов'яз-кове для кожного члена. Відділи ввагалі мають пос-тупати після ухвал зат-верджєних через референ-дум і впровадити їх як найкорше в житє. Всяких справах партійн., як гроші, писєма і т. п. належить ся надєслати на адресу:

Ukrainian Soc. Dem. Executive Committee: Box 3658 Sta. B. Winnipeg, Man. Н. Эрєміичук, секретар Е. К. У. С. Д. П.

СПРОСТОВАНЄ З ОТТАВИ.

В 16. ч. „Р. Н.“ було помі-щенє що тов. Мих. Чопо-вик а рєзєгнував з члена Партії, а причиною сєго були: справи, прива-тно-бізнесові. Ні! Я не аєзєгнував з тої причини, зовєсім ні! Я аєзєгнував по-тому; що п. Пляга підбу-нував тов. Зєльського і па-

ЧИТАЙТЕ!
„Робочий Народ“, одиноку соц. дем. часописє для цілої Америки; она одна дає те знанє, яке повинєн мати кождий працюючий клєсово сьвідомий чоловік. Хочєм знати, як здобути красний лад на сьвітї, то читай все „Робочий Народ.“

„Робочий Народ“ коштує на рік лиш два долєри а адреса до него є:

„ROBOTCHYJ NAROD“ Box 3658 (Sta. B.) Winnipeg, Man.

ЧИТАЙТЕ!
Всім жєртводавцям скада-ємо щирє подяку.

П. Юзєвєк 50ц.
І. Подіцук 50
Д. Качмар \$1.00
Н. Василівна 1.00
М. Німілович 1.00
Новаковська 50ц.
Соц. Дем. Амаг. Кружок ім Винниченка з Вінніпєг \$20.00.

На прєс. фонд „Роб. Народа“

Зложили:

П. Юзєвєк 50ц.
І. Подіцук 50
Д. Качмар \$1.00
Н. Василівна 1.00
М. Німілович 1.00
Новаковська 50ц.
Соц. Дем. Амаг. Кружок ім Винниченка з Вінніпєг \$20.00.

Всім жєртводавцям скада-ємо щирє подяку.

ЧИТАЙТЕ!
„Робочий Народ“, одиноку соц. дем. часописє для цілої Америки; она одна дає те знанє, яке повинєн мати кождий працюючий клєсово сьвідомий чоловік. Хочєм знати, як здобути красний лад на сьвітї, то читай все „Робочий Народ.“

„Робочий Народ“ коштує на рік лиш два долєри а адреса до него є:

„ROBOTCHYJ NAROD“ Box 3658 (Sta. B.) Winnipeg, Man.

ЧИТАЙТЕ!
Всім жєртводавцям скада-ємо щирє подяку.

П. Юзєвєк 50ц.
І. Подіцук 50
Д. Качмар \$1.00
Н. Василівна 1.00
М. Німілович 1.00
Новаковська 50ц.
Соц. Дем. Амаг. Кружок ім Винниченка з Вінніпєг \$20.00.

На прєс. фонд „Роб. Народа“

Зложили:

П. Юзєвєк 50ц.
І. Подіцук 50
Д. Качмар \$1.00
Н. Василівна 1.00
М. Німілович 1.00
Новаковська 50ц.
Соц. Дем. Амаг. Кружок ім Винниченка з Вінніпєг \$20.00.

Всім жєртводавцям скада-ємо щирє подяку.

ЧИТАЙТЕ!
„Робочий Народ“, одиноку соц. дем. часописє для цілої Америки; она одна дає те знанє, яке повинєн мати кождий працюючий клєсово сьвідомий чоловік. Хочєм знати, як здобути красний лад на сьвітї, то читай все „Робочий Народ.“

„Робочий Народ“ коштує на рік лиш два долєри а адреса до него є:

„ROBOTCHYJ NAROD“ Box 3658 (Sta. B.) Winnipeg, Man.

„ROBOTCHYJ NAROD“ (THE WORKING PEOPLE).

THE OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION. (Affiliated with the S. D. Party of Canada). THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA. Published weekly by THE „ROBOTCHYJ NAROD“ ASSOCIATION at 144 Higgins Ave. Winnipeg, Mn. Subscription \$2.00 a year.

В НИНІШНІМ ЛАДІ РОБІТНИК В КОЖДІМ МІСЦІ НУЖДАРОМ.

Много з людей говорять, що Канада се вільний край, що тут добре жити, бо люди тут всі вільні і мають рівні права. Коли навіть спитаєм когось з робітників, як йому подобає ся Канада, то він ще й з певного рода гордістю говорить, що тут добре жити, бо тут родять ся всі вільними і рівними горожанами.

Тому ми пригляньмо ся тріх блявше тій вільности та рівности людей в Канаді, а зараз переконаємо ся, що тут так, як і в інших краях, суспільство поділене на дві класи, класу поневолену працюючу і класу пануючу, котра визискує працюючий люд. Те саме дає нам доказ, що ту нема вільности ані рівности.

Кождому се відомо, що капіталісти стоять на чолі народу, в їх руках знаходять ся всі народні-богатства, до них належать фабрики, копальні, великі простори землі, залізниця і всі продуктивні средства.

Звідти то виходить завзята невблагана боротьба до котрої стали — по одній стороні капітал — по другій праця.

Сей поділ суспільства вже давно існував і не є він новим явищем. Колись була боротьба о посідане землі і невольників, котрі працювали на всякого рода трутнів (неробів) та божих помазанців, а тепер боротьба праці з капіталом. І ось тому така балаканина, — що тут всі вільні і рівні, є пустою фразою.

Капіталісти кажуть, що соціалістична теорія викопала ту безодню межі класами — працюючими і божими, страшать бідних робітників, що соціалісти безбожники, бо хотять перемінити сей божий лад на інший.

Вони говорять се потому бо хотять щоби були нуждарі і пани, хотять щоби ми працювали, а вони лиш

готове жерли. Класа працююча сильніша фізично і духово повалять сей несправедливий лад. Соціал-демократи хотять знищити поділ суспільства (класів) і запровадити рівність, однаковий обовязок праці для кожного.

Людський розум опанував таємничу силу природи; надав їй життя і громидить богатства, але ділий той мзостат знаня є ще слабій, бо гне карк перед бездумною мамоною. Робітник віддає свсі останні сили і потять ся коло фабричних машин по то лише, щоби забезпечити собі завтрішний день. Праця, котра була є і буде підставою суспільного добра а тепер понижею. Робітників є жебраком — нуждаром.

Коли ти робітнику на тій вільній канадійській землі, жадаєш якоїсь полекші для себе то против тебе висилають міліцію. Місто хліба дають тобі кримінал і кулю в груди, ось так поступають в вільній Канаді. Збіже, овочі і різні фабричні вироби гниють по складах коли ти ходиш голодний по улицах міста. Теперішній поділ богатств є несправедливий і спихає суспільство в пропасть, в безодню.

Капіталіст волить дивити ся, як люди вмирають в голоду чим знижичи ціну на споживчих продуктах, котрі загорнув якимось чортівським правом. Коли ти білий рабе падаєш від втоми при праці, то капіталіст тям не журить ся і нічо не тратьє, бо не рівний поділ праці стало тримає розервову армію робітників, готових підійняти ся найгірших обставин праці, щєб лиш заспокоїти житєві потреби.

Виване отже Етєви, щєб побив ті всі лайдацтва є даремне. Нам робітникам в Канаді не лишаєсь нічо більше, як тільки широчі соціалістичну науку, боротьєсь звязьєто о повалєне нинішнього проклятого ладу а в його місце запровадити колективістичний, котрий з певністю дасть вільність і рівність всім однакову.

М. Кіричінський.

3 нужди.

Напосіла ся нужда на Івана — і по довгих кроводах прогнала його у місто, щоби й тут не розстаєть ся з ним, а радше непобідино засісти на його карку.

Іван, хлоп рослий і здоровий, думав що всяку біду зможе перенести на своїх плечах, тому й не дуже брав собі до серця, що нужда з ним не розстаєть ся.

— Якось то буде! — потішав себе звичаєм батьків. Нічого не страхав ся в житю — не то роботи!

Ішов у місто, бо знав, що тут може більше заробити як на селі, а в додатку жінка, ні діти, ні люди на будуть єшшити йому голову.

Одні з голоду, а други за довги. Що було робити? Мусів розстатися з селом, щоби не чути голосіня голодних дітей, ні людських нарікань.

Прийшов у місто первий, що тут чекають на робітника. Та воно не так!

Перший питав Жид, чи не має що продати. Коли розказав свої наміри, що шукає праці, Жид усміхнувся і пішов.

Ходив пів дня, а коли умучив ся, сів під муром спочити. Заложив руки і чекав, що то буде. Не думав нічо, а врешті був спокійний, що не чує дітей, ні жінки, ні людий. По полудни став голод добирати ся до нього і він встав.

— Куди тепер іти?

Не знав, а радше не мав понятя. Над вечір ходив хата від хати, питав людий, чи може стати на службу. Деякі здвигали плечами, а решта казали, що не треба.

— Не могли чорти забрати таке житє! — нарікав Іван.

Та воно було злишним, бо чорт не спішить ся, а бог про таких не памятає. Так мусів Іван сам за себе журити ся, бо други властители немішають ся в абсолютну власть бога.

Просив навіть смерти — то вона мала иньше діло. Одна тільки нужда пригнала голод на Івана.

Тепер засіла на спілку Іванови на голові — та уїдала спокійно, чого Іван не відчував. Чи не розумів що з ними робити.

Став на скрутї вулиці і думає:

— Гей, гори, гори, розступіть ся та заберіть мене, хай не мучу ся!

Гори не розступали ся. Іван просив:

— Гей, земле, земле, розступи ся!

Земля відмовлялась.

— Гей, боже, пришли мені смерть! Смерти не було. Огірчений каже:

— Гей, сатано, пришли мені гроші, а буду тобі вірно служити!

Як гора, земля і бог — так і сатана не вислухав Івана.

Лишив ся сам.

— Мабуть вже нема нікого на єтіті!

З тим вернув Іван на місто.

Ішов вулицею, а на дверях бачив великнй кіш з білим хлібом.

Стало йому жалї і каже:

— Пани такий біленький хліб їмать, а я не маю й чорного. Де тут правда? Таж бог дав всім однакове право, ми всі рівні перед ним! А коли рівні, так можна взяти одия бохонець хліба і кривди не буде. Тільки одия

кривди нікому не І ввав одия бо Жидівка наро вали Івана.

- Ти злодій! — Борони бо! — А на що кр... — Бо голоде... — Чому не зар... — Коли так, т... — Не наша т...

установленого єв хай а крости не вї законом!

— А вмирати Полціїні кох і велли відставит вільних...

Фундамент

Соціалістичн весь поневоленій знає, що він, роб без якого не може науки, не було б

Правда всі ро науку, науку соці скрізь. Але бо є м просто не хотять влять більшість є ни бачать, що соі чуть після нїої п своє копато. А р Щоб легше було науку як головни менші дороги, а нехаретвом. Отжє ва добру, а не хо іншого, як ті ву Предетавмо собі, разити ся. Отжє, кочє ті дороги є ти, а така заборю якийсь статут, а

Хтож се має що та дорога—се дива. А тому, щє для загалу, тому

4. Господ (номаді)

Скотаретво справжній пра му за ня т ю ток чомусь инь нає ся праця, та праці лишаєсь єя на а в ш кєж прибуток, є такий прибуток за завтрішний дєтк зараз і зів І ванє є непенно тра вдасть ся пригнудувати білє рільництво і ту, що позволяє ти, чи буде що тат часу. Отжє на той культуртєво і скотаретєво праця предетав пер стаєсь ось мада, чи дружи рідку людий, я ла кожного посто своім ворого ночносно значіна дами панують ках просторів. своїх ловецькї його, як звїраї. Во ворога важ не таким самим ни, але вважає нема тих мора які би підноси рїв. Понятє люо самим чужим, в перших рока тєв і скотаретє тїсть, а чоловік підносить ся у лишає надвич

Форми народного господарства

Переповіс Е. Гупіало. (Дальше.)

Як же господарили перші люди? Про се також є різні думки. Першою старою думкою та, яку ми находимо в жидівській біблї, і менно та, що перші люди жили в раю, що они там мали вьсього добра стілько, скілько забажало лиш їх серце. Лиш через якийсь там гріх, лиш через якийсь там проступок супроти якогось там, чи пана, хтось там нагнав їх з раю. Такі думки, що колись там первітно на землі вьсо дуже гарно було, і що доперва з людської провни прийшло ало на землю, такі думки панували досить довго аж до найновіших часів і то навіть ще в тих людий, котрі знали, що біблїєне оповіданє про первітні часи є байкою. Але поволя-поволя досьлїди привели людий до переконаня, що се звїсім неправда, щоби рай був колись на землі в минувшїні. Такого раю ніколи не було. І чоловік не ступив на землю щасливцем. Чоловік первітних часів був виставлений на долю і недолю ріжнородної погоди, був виставлений на напади ріжнородних звїрів, яких було далеко більше чям тепер, був пансовський для всіх насікомів та галапєсїв виставлений був на ріжнородні хороби, — словом, він був таким творінєм, про якого годї сказати, щоби він знав був, що таке щаеть, і щоби він так жив гей-би в раю. Правда, він був безжурним, але та безжурність звїра чи дїкої людини не походить зі щаетя, а з лїнвостї думки а вглядєня і отупїня. До тої тупости думки мусїла прийти спора пайка інтелїгенці, спричиненої ріжними обставинами житя, зака чоловік спромїг ся мати висші житєві потреба.

Крім думок про рай стрічаємо дуже більше культурних дїкунів стрічаємо часто знов ще й такі думки, що мовби то на першім степенї розвитку людини, себ-дїлої дружини, лиш осїбно їдять мушцино то в первітних часах панував комунїзм, а осїбно жінки. І такий спосіб спільної їди відбуває ся ще й в тих, в котрих вже втворюєля єя дїйсна родина. Отжє се вївоім хїбна думка, коли хто твердав би, що в первітних часах був якийсь бутє комунїзм. Людї осїдали ся дружинами в таких місцях, де або було більше звїра, отжє були добрі вигляди на польованє, або там, де земля мала готові овочі. Осїдали ся на дощї или або коротцїй час. Отжє се вївоім кляси собі примїтивнї мешкавї і ось чутє укладав ся у них мимовїльний подїл праці. Жінки звичайно збирали овочі а на тім степенї, коли вже дикі управляютє землю, то ще й жінки робили коло землі, а мушцини ходили на польованє і на лови, або робили ріжні знарядя. І то ті знарядя котрих потрібно було жінцї до єї праці, то она сама робила собі їх, а мушцина робив лиш ті знарядя, котрі були йому потрібні.

Отжє є перші форми господарства, які ми собі можемо уявити на підставї спосєтєрежень на теперїшних дїках і на підставї ріжних розкопків. Позаяк ми не виходїмо з такого заложеної, що нїбо то якась над-людська сила покляла готового чоловіка на землі і держала йому виклад про те, як він мав господарити, то мусїмо припускати, що давнї люди зі своїм герої-вїченим розумом розвивали ся дуже поволї, і то так, як лиш могли, а підставою до будованя минувшини служать нам теперїшні дїкуни. Людї мусїли так самотворити пари і парувати ся, так само, як друї звїрі і ті пари задержували ся певно і в їх чередах, чи дружинах. Можна додумувати ся, що і в дружинах полові зносивни не були без ніякого ладу але чи пайка творили ся на ціле житє, чи лиш на який протєг житя, сеєго не мож навєвно сказати, що ті пари не були доживотними а лиш на час, то на се нказує той обав, що

Господарка дакуна є вїсім не правїльна. І ось примїром у народів, котрі на-розвитку, відживлювалє є дуже а дуже не-правильне. Правильних обїдїв в них нема, бо дикий їсть тогди, коли має що їсти. І до всіх некультурних дїкунів нема вєспільних обїдїв, які би ще сяк так вказували на свїдомий комунїзм. Кождїй їсть тогди, коли хоче і має що їсти, а відтак їде своєю дорогою, або лягає спочивати. Доперва

кривди нікому не роблю. Богато ще полизну!

І взяв один брехонець хліба. Жидівка наробила крику, а поліціанти приварештували Івана.

— Ти злодій! — кажуть йому на поліції.

— Борони боже! — каже Іван байдуже.

— А на що крав?

— Бо голоден.

— Чому не заробив на хліб?

— Коли так, то скажіть де?

— Не наша там річ! Ми стоїмо на сторожі богом установленого святаго ладу. Колись голоден то здихай а красти не вільно, бо заборонено божим і людським законом!

— А вмирати з голоду не заковано?

Поліційні комісарі лиш в коса глянули на нього — і веліли відставити його на обсервацію до дому брехавильних...

Фундамент капіталізму і соціалізму.

(Конець).

Соціалістична держава, то є цілий світ, а творить її весь поневолений народ. Однак творець тої держави не знає, що він, робочий люд, в тій державі є таким членом без якого не може обійти ся, без якого не було би ніякої науки, не було би панів, царів та інших дурнів.

Правда всі робітники не мають нагоди зрозуміти свою науку, науку соціалізму, або не мали часу, пізнати її наскрізь. Але бо є багато таких, котрі мали нагоду, але просто не хотять зрозуміти положення тих, котрі становлять більшість суспільства і таких людей є багато. Вони бачать, що соціалістична наука є доброю, але не хочуть після ншої поступати, або то хотять переробити на своє копато. А роблять це лиш противники своєї науки. Щоб лекне було нам зрозуміти, то представмо собі свою науку як головну дорогу з котрої розходять ся інші менші дороги, але вони зуповнені сьмітем, болотом та нехарством. Отже ті люди, котрі узнають науку С. Д. за добру, а не хотять після неї поступати, то є нічого іншого, як ті вулиці зі сьмітем, болотом та нехарством. Представмо собі, що в тих уликах можна дуже легко зарозити ся. Отже, щоби сьому лихові зарозити, треба до кінця ті дороги загородити, або заборонити туди ходити, а така заборона то нічо іншого як якийсь параграф, якийсь статут, або закон.

Хтож се має зробити? Се має зробити той що узнає, що та дорога — се то наука соціалістична є частиа і правдива. А тому, що ціла наука не є лиш для одиниць, але для загалу, тому загал і становить ті статути. Ну, і як

всі узнають, що те що загално застережено є добре, то мусять і всі тим статутом повиуватись і після них поступати. А як кожний буде їх узнавати, не буде того болота, не буде зарави. А хто каже, що в С. Д. П. того не потрібно, то той як раз є тим сьмітем, тим болотом, тою заравою. Бо нема нічо нігде на кулі земській, що поступало би безпідставно, нема нічо їстнучого, щоби не мало застережень, нема жадних держав капіталістичних без них, то тим більша С. Д. держава без них не може бути. Бо держава ся хоче мати тільки справедливих людей чесних з собою а не ріжних зарав. Хто отже узнає такі застереження за потрібні, той є сьвідомим чоловіком. Щоби їх знов узнавати, щоби після них поступати треба доконче бути в соціал-демократичній партії, бо позапартією ми їх не сповнимо, а хто є против, той є скебом, той є заравою справедливости.

Тому, хто хоче бути справедливим, чесним з собою, хай вступає до соціал-демократичної організації.

Лев Никоряк.

Злочинці.

У в'язниці Сінг Сінг близько Нью-Йорку страчено на електричнім кріслі 12-го цвѣтня с. р. чотирох молодих нью-Йорських опришків за вбійство когось там Ронзенталя. Сю трагедію в чотирох діях відіграли вони піл режесерію держави, під ціл примусом і при ласкавій співучасті лвох церков: жидівської і католицької — бо трох стратениць були Жиди, а один Італієць.

Капіталістичні газети дуже подрібно описали се і цікаво представили; подали навіть кілька кроків, що зробив кожний від дверей до смертельного крісла, кілька секунд бороло ся молоді жите з електричною силою — осьо писали. А дальше редактори особисто висказали своє задоволенє, що задосить учинено законній мести, та пояснили сьвітові, як-то люди стають

злочинцями, сходячи добровільно з дороги чесноти на дорогу злочину, та як то лишень они самі винні, що йдуча по сій дорозі, кінчать на електричнім кріслі. Тому й жалувати їх не годить ся, бо по словам біблї, хто мечем воює, той від меча гине. Газета The World ще додала, що злочинці роблять соціалістичне навчання „про легке жите і погороду праці“.

Оттак виглядає образ злочинця в сьвітлі капіталістичної преси, такими відомостями кормлять добре платні песьмаки народні маси. Промовляють не до розуму і гарного чуття, а до звиріачих інстинктів, що й доси крають ся в людській природі.

Науковою правдою є, що злочинці се люди, котрих мозок або хорий, або неправильно розвятий і

вони зовсім невинні, що хорі або дивоглядні думки і бажання шквють їх до лихих вчинків. Злочин, се їх жите, так як побожність є житем аскета. Сьвяті мученики і злочинці гідні того самого цвѣтуча: їх убивають за се, що не можуть змінити своєї природи. Несправедливо се і не розумно; дарма, що держава і церква кричать: око за око, зуб за зуб! Божевільні — стало ся одно лихо, пропало одно жите, а вони творять ще друге лихо, збивають ще одно жите, або й більше. Се старі мєсть — чуте солодке, нерозумне, звыряче.

Карна на смерть, спадок темних віків минувшини. Правда, часом може й треба задля конечних причин перетати натку людського жита, та на се суть лікарі; а наука лікарська мєсти не знає.

В'язниці сььогодні є також мало що ліпшого від середьковичних. Тай на що вони? Як чоловік здоров, гарно збудований, то в'язити його не буде за що; а як він хорий або хибво збудований, то йому з жалувати а не шпиталю потреба. Такий, мов мала дитина, або нерозумна звыривна, потребує нагляду і опіки людей здорівих і сьвітлих. Його треба стерегти, не давати йому нагоди до лихих діл, та відповідним способом жита і поученєм лічати і поучувати, що в він нездорового і дивоглядново. Се великим обовязком суспільства взглядом злочинців, та сучасна держава не

має почути сего обовязку; єї кримінальні закони, се варварська мєсть дикунна вложена зручно в рамки параграфів за склом насильства. Ненависть і кара, се одинокий лік, який держава сььогодні знає на злочин.

Так само і церква, а може й гірше, бо обіцюючи покуту, справедливо се і не розумно; смерти, тим самим заохочує його до злочину.

Єдино соціалісти глядять на злочинців очима сьвіченого розуму, знаючи, що обовязком суспільства є наглядати всіх тих, що склонні до лихих навичок, стерегти їх і себе перед ними в душі доброї волі і братерства. За соціалізму карна на смерть не буде — не буде ніякої кари. Слово аличинець ставе рядом з іншими словами на означенє фізичної недосконалости людського тіла.

Даміан Бориско.

Сон білого царя.

На серед золотом куті (ковані) кімнати на ліжку собі цар. А хоть єго стєпуть подвійні жовняри, то все такі гасячі являють ся мар... Кожда його шепче до уха слова проклятя, розпукки, гнілу. О! страшно марить.. царска голова, сьвіноті страшний лев ниволи і неправди і тьми! Тут не помагає багнет, шабля і піка, ні шпіони, ні кати! (Совість уюди перелітає, хотьбись збути ся хосїянів). Ах дурнота! Дурнота, мари і сні — білий цар ми-

4. Господарка пастухів (номадів). Дім і село.

Скотарство і рільництво дали почин справжній праці і дійсно правлять у а н я т ю; але-они дали також початок чомусь іншому. Іменне там, де починає ся праця, там позв'язується плодами праці лишаєт ся прибуток, лишаєт ся на д в ш ка. Польована дає часами та кож прибуток, але лиш припадково, і то такий прибуток, може ледви старчить потрагічно. Оно не було дуже страшний, Рїжниць в житю невільника в житю нїльного навів дикунна велвних не-було. Невільник, коли був немілним, мав такі житєві невагоди як і то-гда, коли був поневоленим. І так само як і другі, а з рештою тогдішні люди були налестними та жорстокими не лиш для чужих але й між собою в своїм кружку. Вкїнци ще й праця не була дуже тяжкою. Отже невільничє жите не було дуже сьрашним в тогдішні часи.

Ще й иньшай поступ являє ся на тім стєпени. Скотарство так само як і ловєцтво вимагає великих просторів землі, щоби худоба мала де пасти ся. Не всяж земля є прадатна як пасовиско, через те ві скотарством починає ся вандрівка народів з одного місця на друге, починає ся н омадне [вандруюче] жите пастухів (номадів.) Зразу люди жили чередами, але ті череди збільшують ся так далеко, що земля не старчить для всіх в громаді. Тут починає ся діленє землі. І певно той поділ відбуває ся після посвоєння. З череди з громади, виростають роди, а в тих родах ділють ся в родову господарку і в джен-тільну господарку. Господарство джен-тїлів (рідні) є замкнене в собі, себто замкнене о сїльню. що рідня виробляє сьо (продукує) в виключно рідня, виключно для себе, для рідня, яка складаєт ся з роду, дітями, але з бога-тим скорше, що коли вмирав властитель, то не нищила ся його власність а одіичувала ся його дітьми або близкими крєвниками. Тут вже починають ся показувати богатпї і бідні. Ті рїжницї не були такі великі, як ось телер, але були. Внутрі одного рода один мав більше худоби, другий менше, один мав більше збутих невільників, чим другий, мав більше робочих рук, мав більше злишки, прибутку, надвишки, чим другий, і через те він краще жив, він вже думав про л ю к с у с. А що богац менше працює, мав більше часу до думаня, мав більше часу розглянути ся в житю, він і мудрийший, його слово більше заважить в гурті, чим дурвішого запрацьованого бідного сусїда. Через збільшуванє ся богаств в одиниць виступає потреба красшого жита тих одиниць. Они не конче мусять вдоволяти ся лиш тим, що має їх громада, їх село. Ім захочує ся й таких рїчій, яких в їх громаді нема, але зате є в других громадах, в далеких околицях. Такі рїчі треба вимїнювати за свої власні вироблені у власнім домівстві. Тут починає ся вимїна вже не у власній громаді, же у власнім селі, але вимїна із селами, із господарськими звязками по ч а м е ж а м и в л а с н о г о с е л а. Зразу набувало ся такі рїчі, яких не було у своїй громаді, не вимїною а рабунком, нападом, боєм, бо півдикий чоловік не любить мїняти ся, бо він не вміє оцінювати рїчій. Його власна рїч є йому дорожша, чим чужа, бо она вросла з ним. Але знов коли йому-припаде до владоби чужа рїч, то він віддаєт найбільше вартїстну свою рїч за чужу, пусту, яка й нічого не варту, але она блестяча, але она манить, захоплює очі. Він мїняє як дитина, але відтак думає про свою віддану рїч так само як дитина з жалею; він не має втїхи в мїнянці. Але все-ж отті висше згадані обставини зобогатїли одиниць дають почин до обміни, до дійсної вимїни, яка веде до правильної торгівлі.

і чужинець, чи ворог, дістає иньшу вартість в очах на пів дикої людини. Ту вже починаєт ся те, що ворога не все збивають а беруть в неволі в полон, і запрягають його до праці. Правда не вважають його рівнею собі, але й не збивають а роблять невільником. Тим то невільництво означає певний поступ в культурі людини. Оно є переходовим містком від людожерства до висшого стєпеня людськости. Також не треба брати давного невільництва дуже страгічно. Оно не було дуже страшний, Рїжниць в житю невільника в житю нїльного навів дикунна велвних не-було. Невільник, коли був немілним, мав такі житєві невагоди як і то-гда, коли був поневоленим. І так само як і другі, а з рештою тогдішні люди були налестними та жорстокими не лиш для чужих але й між собою в своїм кружку. Вкїнци ще й праця не була дуже тяжкою. Отже невільничє жите не було дуже сьрашним в тогдішні часи.

Ще й иньшай поступ являє ся на тім стєпени. Скотарство так само як і ловєцтво вимагає великих просторів землі, щоби худоба мала де пасти ся. Не всяж земля є прадатна як пасовиско, через те ві скотарством починає ся вандрівка народів з одного місця на друге, починає ся н омадне [вандруюче] жите пастухів (номадів.) Зразу люди жили чередами, але ті череди збільшують ся так далеко, що земля не старчить для всіх в громаді. Тут починає ся діленє землі. І певно той поділ відбуває ся після посвоєння. З череди з громади, виростають роди, а в тих родах ділють ся в родову господарку і в джен-тїлів (рідні) є замкнене в собі, себто замкнене о сїльню. що рідня виробляє сьо (продукує) в виключно рідня, виключно для себе, для рідня, яка складаєт ся з роду, дітями, але з бога-

тим скорше, що коли вмирав властитель, то не нищила ся його власність а одіичувала ся його дітьми або близкими крєвниками. Тут вже починають ся показувати богатпї і бідні. Ті рїжницї не були такі великі, як ось телер, але були. Внутрі одного рода один мав більше худоби, другий менше, один мав більше збутих невільників, чим другий, мав більше робочих рук, мав більше злишки, прибутку, надвишки, чим другий, і через те він краще жив, він вже думав про л ю к с у с. А що богац менше працює, мав більше часу до думаня, мав більше часу розглянути ся в житю, він і мудрийший, його слово більше заважить в гурті, чим дурвішого запрацьованого бідного сусїда. Через збільшуванє ся богаств в одиниць виступає потреба красшого жита тих одиниць. Они не конче мусять вдоволяти ся лиш тим, що має їх громада, їх село. Ім захочує ся й таких рїчій, яких в їх громаді нема, але зате є в других громадах, в далеких околицях. Такі рїчі треба вимїнювати за свої власні вироблені у власнім домівстві. Тут починає ся вимїна вже не у власній громаді, же у власнім селі, але вимїна із селами, із господарськими звязками по ч а м е ж а м и в л а с н о г о с e л a. Зразу набувало ся такі рїчі, яких не було у своїй громаді, не вимїною а рабунком, нападом, боєм, бо півдикий чоловік не любить мїняти ся, бо він не вміє оцінювати рїчій. Його власна рїч є йому дорожша, чим чужа, бо она вросла з ним. Але знов коли йому-припаде до владоби чужа рїч, то він віддаєт найбільше вартїстну свою рїч за чужу, пусту, яка й нічого не варту, але она блестяча, але она манить, захоплює очі. Він мїняє як дитина, але відтак думає про свою віддану рїч так само як дитина з жалею; він не має втїхи в мїнянці. Але все-ж отті висше згадані обставини зобогатїли одиниць дають почин до обміни, до дійсної вимїни, яка веде до правильної торгівлі.

Так жили люди дуже довгий час. Вперед жили як нагодні [вандруючі] господарства а відтак як сїльські сїлки в ста-лих поселєнях. З часом потреби села збільшили ся і витворили нові форми. Іменно така обставина, що сїльські громади поборкували себе взаїмно, вели боротьбу, вели бої війни, через те треба було особавно вправленях пр о в о д и р і в, треба було певних людей. Проводир, ватажок, дїстатавав при подїлі добича, при подїлі здобутого боєм добра, більшу пайку. А з тим прийшли рїжні ціста но м і с к а і рїжницї ді майна, чи то власні о с т и. Рїжницї власности зростаєт ще

слить, нині кожний собі в них кляче і в своїй голові новий плян міркує з шабонаць, сліз і крові. А в тих планах видить труд, побільшити катів і пошників, видить — до покою входить невіста ключичи!!! Я наїд Росії!!! Закована в кайдани — збита кнутами, злата кров» приходжу в імени маси народної, аби тебе моєю просбою і моїми слезами повернути, поки час ще. Там де є всі рівними собі, де конець кожної дороги кінчаєся, вирок вже страшний проти тебе казав — написати, Він — бог. Хотів з твоєї виши я в гроб лягла, прецьн ти також мій син. Бог мені дозволив — аби я тут бігла нім вирок прийде вже вчин. „Диян“ — тут книжка твоїх „заслуглянь з пережитих днів часу, кровю записана, кожда зних карта, які в ні записані з збродні, мордерства ліс? Тут Гвад Грізний висе знисцене, народови своему морд, там Катерина — ца — знисцене, црвіту українського народу. „Сичи заперожської“..... Ото рахунок є ваших праць, мало в нїм, дуже мало є чесноти. Ти Царю вже ласки божої негідний, бо віра ваша є кнут і кайдани. На! читай царю і плати свої довги, бо надійшов день кари. День оден мине — другий буде запізнено. „Спішесь“! говорить голое Невісти. Але цар в сїй затіяє ся ветекло: — Гей відьмо! — крикнув — проч: Гей багюшка — кнутами єї сичи! — Она тим часом зинмо спитала — чи очі затимнав тобі сок? Читай! гержи, заревів цар в розлуці і в страшнім гнїві зірвавши ся з ліжка в раз. Ординавць хоть ончїм не знає віднер йому в тїй хвилі: — „Сїчас багюшка“! — Цар прийшов до притомности — подивив ся до окола — Снаєї бог — шепнув — то сон.

На завтра вийшов указ зместом багатий, а сам підписав його цар, аби під кнутом — наїд йому вірний пильнував снів і марів, щоби багюшкови не докучали. Бо він укарає і заше на Сибір.

Михайдо Здрілюк.

Весна канадійського пролетаря.

По широкх канадійських прерах (леядах) Північ вжа теплий вітер. Стопив ся вже сніг. Всї тішать ся новою весною. Капіталісти, їх жінки і діти мріють про се, як гарно буде тоді коли зеленїє левада, коли защебечуть пташки, коли зашумить зелене листя на дереви. З нетерпеливістю вони дожидають того часу, коли буде можна поїхати в парк і там в тіни високих дерев полюбуватись красою природи та пахучим сьвіжам повітрем. Отсе мрія капіталістів. Вони маючі вьсього подостатком мріють лише про прьємности. — Які ж мрії робітника? Робітник і робітниця дожидають також з нетерпеливістю скорого пряходу весни, та не на се, щоб іхати до

парків. Він і не думає про се хотай ті постронї робітничими руками. Він і не хоче любуватись видом зеленої левади. Робітник переживши цілу зиму в голоді думає тепер; чи не зможе він наїти на цілу весну та ліго роботи, та заробити на стілько, щоб мож було віддати те що позичив на вижитє зимою і постаритись на хліб і на другу зиму. Ось така то думка робітника і таку думку маючі мільони нас робітників, котрі счорнілі і винужданї голодївою блукають по улицах кожного міста, тиняють від фабрики до фабрики дарма шукуючі місця, деб мож заставити свої висохлі і слабі руки до роботи.

В кожнім місті в Канаді пошід „Employment“ офісами — кожної днини стоять цілі армії робітництва і дожидають тої хвилі, коли Спїшє. Гранд Трунк або другї компанії змисосердять ся, коли дадуть роботу на залїзних дорогах. Робітництво дожидає тої хвилі коли на Employment Office можна буде доплатити до себе долара і веселїям поїхати на екстра тенк. Однак капіталісти не спїшають ся даги роботу, вони ще маючі на се час. Ти робітнику по цілій Канаді побудував дороги і вьсо що лише є, а тепер якийсь час можеш спочати і спокійно дождати голодової смерти. Між мільонами голодного пролетаріату лунають мов грїм ті страшні слова для робітника „крїза крїза і ще раз крїза“ буде сего року. Робітництво не забуло цей тепер ту страшну крїзу яка була в 1908 році в Канаді і в інших краях. Хоч минає вже чотири роки від сєї крїзи, то всеж робітництво ані трошка не приготувилось до нової крїзи, яка є вже в теперїшнім році.

Нам треба приготувити ся щоб стати до борби з капіталістами. Між робітництвом треба піднести сильного духа, щоб принаходити крїзі кожний робітник не був смирний і спокійно вмирав від голодової смерти. Але щоби кожний став до борби за волю на життя і смерть. Краше згинуть в борбі за кращий лад чим спокійно завмирати в ряди соціял-демократї в ряди тих борців які змуть сєй несправедливий лад з лица землі, а на його місце заснують нову державу в якій не буде рабства ані панства. Там робітнякови не треба буде журити ся до буде завтра. Во все що створить робітник, буде його. Там не буде місця для визиску і поневолення робітників, але всї будуть рівні.

В борбі за кращу долю.

Т Ткачук.

ПОШПЬСЬКА ТЕМНОТА.

В Канаді є дуже багато заблуканих українських овецок, котрих все відшукують католицькі і православіні попи на те, щоби могли доїти і стригти твх овецок. Попи себто народні темнетелї, старають ся все затемнити думку робітника ріжними брехнями. Лаше вступити робітника на беріг канадійської землі, зараз побачить цілу зграю ріжкого рода попів з патлатими бородами або зголеными усами.

Сї попи (бабля неробів) зараз починають благословити робітника на те, щоби робітник мав силу працювати на капіталістів. Один благословить темного робітника, а другий наставляє сварбонку на гротї, третій роздає книжки виданї коштом капіталістів на те, щоби затуманити робітника. Робітнику! коли прїйде до пізнаня і не лаш себе обдурювати попам які користають з тебе. Пісаяні вже раз сїх овцїв в овецї шкіри. Попи чекають на робітника з вождями в руках і стражуть його мов вїзця і ще при входї до Канаді. А в Канаді є багато таких українських овец якї лають себе доїди. В Канаді маємо багато вниших українських дарунів і злодїїв. Чого они прїїхали до Канади? Вьскої зволочи є тут дуже багато, попів, якихось Мехів та Будруків, якісь Назарик і Пляга ще коби Василько прїїхав, тоді була би ціла шайка бумів. Однак Василькови мусим признати що він не може прїїхати, бо він є поелом і працю зго обкратди „Селянську Касу“ ніхто не застушить. Він один найліпше уміє красти народний грїш. Українські робітники! Схаменїть ся і поїть від себе вьскою зволоч, най она не живе вьскою кєрвавицею. Ваша одинока дїль є соціял демократична партія. Не дайте себе обдурювати буржуазним пмтатам, які напихають Вам попи і инші дурисьвіги. Вашою одвоїкою газетою є „Роб. Нар.“ тому старайте ся шпирити ту часопись яка одвоїка старає ся освїдомити робітника стає в єго оборонї.

Кожного робітника обовязком є, освїдомлювати себе в соціялістичній ідеї і кожний повинен шпирити пшсьма, котрі її голосять. Коли всї робітники стануть в ряди соц. дем, тоді настає новий лад якого бажають соціялісти. Товариші робітники! залучїм ся в одну соціялістичну армію, а тоді і повалимо сєй гнїлий лад і здобудемо новий в якім кожний зможе жити свобїлно.

Л. Зубрицькай.

Попукую свого товариша Ф. Подруцького, з села Ковів пов. Чортків, гелер перебував в Вінніпегу. Хтоби о нїм знав або він сам хай аголосить ся до:

В Szulhan
Box 124
Golden B. C.

ПОПУКУЮ

вого крїяні Леся Грещука з села Топорівці, пов. Голєнка, перебував коло Нерт Бей. Онт. Хтоби о нїм знав або він сам хай аголосить ся на адресу:

John Nikiforuk
Box 103. Trail B. C.

„Кадило“, найкрасшїй німецький для розвеселеня прїятельских душ. Хочете веселїтї, жарти, з дїлами старї, то читайте „Кадило“: коштує лиш 2 дол. на рік, виходить два рази на місяць — Посилайте гроші до:

KADYLO
Box 482.
Vancouver B. C.

„Праця“, центральний орган укр. соц. дем. партї в Австрї. Виходить два рази на місяць, незалежно ціне виходить тиждевно. Замовлена посилайте до:

П. БУНЯК
Lemburg, ul. Skszynskoho 14, Austria Galicia.

Предпачуйте сатирично-гумористичну часопись

„Жало“

Жалити вьску потань, яка осїдає наш народ. Виходить два рази на місяць і коштує лиш \$1.50 на рік. Гроші посилайте на адресу:

„ЖАЛО“
ул. Скшїньского ч. 14
Lemburg, Austria

НОВІ КНИЖКИ
накладом

Руські Книгарні
РУСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ ЛІСТОВНИК, 288 стор. 75ц.
ЕЛИСАВЕТА, Мучениця в австрійськм престолї у свїтлі правди, ціна 60ц.
ІВАН ДУРАК, та инші оповданї, ціна 25ц.
ЛУЦЬ ЗАЛПВАЙКО його син, з образками, 25ц.
ЩО СТАЛО СЯ З РУДОЛФОМ? 60 ц.
ПІСНІ ПРО ЕЛИСАВЕТУ (5ц.)
ІСТОРІЯ ПРО ДІВЧИНУ СИРОТУ 40ц.
ПІСНІ ПРО КАНАДУ І ПІСНІ ПРО СІЧИНСКОГО (40ц.)
КНИЖКИ НОВІ З КРАЮ
ЛАТАЧКИ. 40ц.
АВТНОМІЯ УКРАЇНИ (\$1.25)
З ФІЛЬОВОЮ ПОЛІТИКИ. 75ц.
СІНЯ ФЛЬОТА, СЬВІТОВА ПОВІСТЬ I і II частї (\$2.50)
ПОКАРАНА ЗРАДА, 40ц.
МУЖИКИ М. ПАВЛІКА.
Часть I. ОСІНЬ \$1.00
„ II. ЛІТО 1.00
„ III. ВЕСНА 1.00
„ IV. ЗИМА 1.00
Всї разом \$3.00.
Наша адреса

RUSKA KNYHARNIA
850ain St., Winnipeg.

DR. T. G. MOXNES
ДЕНТИСТ.
620 1/2 Main St.
Winnipeg,
Двері з Logan Ave.
Витягає зуби без болю. — Говорить по польськи і німецьки.

ГОДИННИКАР.
В послядних днїх я українсьїй стор та відновив склад годинників і продаю їх по ціні від 1-го до 45 доларів.
Направляю годинники і висилаю замовлення на провінцію точно і безпечно.
Вам давно знаий **M. ALCIN**
796 1-2 Main St. Winnipeg Man

„Кадило“, найкрасшїй німецький для розвеселеня прїятельских душ. Хочете веселїтї, жарти, з дїлами старї, то читайте „Кадило“: коштує лиш 2 дол. на рік, виходить два рази на місяць — Посилайте гроші до:

KADYLO
Box 482.
Vancouver B. C.

„Праця“, центральний орган укр. соц. дем. партї в Австрї. Виходить два рази на місяць, незалежно ціне виходить тиждевно. Замовлена посилайте до:

П. БУНЯК
Lemburg, ul. Skszynskoho 14, Austria Galicia.

Предпачуйте сатирично-гумористичну часопись

„Жало“

Жалити вьску потань, яка осїдає наш народ. Виходить два рази на місяць і коштує лиш \$1.50 на рік. Гроші посилайте на адресу:

„ЖАЛО“
ул. Скшїньского ч. 14
Lemburg, Austria

WINNIPEG YARD Redwood & McKenzie St. Phone St. John 1132-910
TRANSCONA YARD Melrose & Kanata Phone St. John 1507

Dominion Lumber & Fuel Co. Ltd.

WINNIPEG & TRANSCONA
ДОСТАВЦІ РІЖНОГО РОДА МАТЕРІАЛУ ДЛЯ ВУДОВИ.
Маємо стало на складї лати, гонтї, вікна, двєрі і вське вивїчене внутр. Тверде дерево спеціяльно до вїкнчуваня.
Вьскої рода дерево, вуголь завїгда маємо також на складї в Трансконї.

Нагода вигода.
Ми маючі агентів по всїх усяках, маємо спрмогу закуплювати вські товари від тих котрі банкрутують, по ціні о половину таньше як коштує. Тому ми постановили дальше тримати сєй штор де можемо достарчувати мешканцям міста Вінніпегу та по околицях, убрания, ковти, сподні, оберолєн, сорочки, сїднє убрание, капелюхи і т.д. по так знижєній ціні що й сами здивуетесь.
Зайдїть а переконаєтесь.
Продаєм також сторникам з великим опустом.

THE BANKRUPT STOCK EXCHANGE
641 Main St. Winnipeg Man.

Важна новість!
Роскішний, всїм знаний каталог під назвою: Збірник сили здоровя і довгого житя
Кожний дістане його даром, скоро прїсле сьїй адрес і поchtову марку за 2 центи на адресу:

LIMO DRUGCO.-LTD.
803. Main St. Winnipeg, Man

Русько-німецький шпиталь
Dr. G. Kalichman-a
Спеціяльне ліченє хорїб вєнеричних (сифїло, трипер і другї хїрургичних, внутрїшних, жіночих, очних і ушних)
Найновїше і найвєрнїше ліченє сифїло, 806" проф. Ерліха. Ліченє полового безсєля, Ліченє електрїкою. Лігєртва висїлаю по колонїях на надїсланєм вадтку.

OFFICE & HOSPITAL
453 Selkirk Ave. Winnipeg.
Phone: St. John 1772.

Добру плату дістанєтї підчас накупи в **MOLER BARBER CALLEE.**
Ми вичуємо барберства в кількох тиждних. Посади дамо колїп вичуче ся, а плавнею від \$15.00 до \$25.00 тиждевно. Тепер є велике запотобуванє барберів в дїпльомами Moller'a. Осєрїяється тх що підписавот ся під наше імє, зайдїть і ошїяте, найбільшїй сьїговий барберський College дістанєте даром гарний каталог.
Давїть ся за назвою **MOLER**
Cor. King & Pacific Ave, Winnipeg
Olan Regina і Fort William.

„Борба“, орган укр. соц. демокр. на Буковинї виходить два рази на місяць. Хочете мати правди, не перекуренї вїсти про Ваш рідний край, то посилайте лиш \$1.50 на адресу:

„BORBA“, Czernowitz,
Reisgasse 16
AUSTRIA, BUKOWINA.

„Добра Новїна.“ то такий журнал, на який давно вже чекав наш працюючий народ. В ньому подає ся найкрасше, найлучше опїсанє в дуже прїступній формї. Хочє бути просвїщеною людиною, то посїлай \$1.50 п. на адресу:

„DOBRA NOWYNA“
LEMBERG, Skszynskoho 14
AUSTRIA, GALICIA.

Dr. A. SILVERMAN
Русько-польський лікар. Спеціяліст вєнеричних, наскїрних і внутрїшних недуг.
Лічить також вські недуги жіночі.
Ординує в офісї на:
395 Selkirk Ave.
Телефон: St. John 1716.

У Ванкувері
руським адвокатом і публичним нотарем є **Альберт І. Гудстон** укрїнчений правник.
Член адвокатської спілки: Шульц, Скот і Гудстон.
Залагоджуємо тутєнні і старокраєві справи що до купна і продажї землі та вєляк другї судовї справи.
Office: 208 Hastings St. East.
Room 14.
Vancouver, B. C.
Phone: Seymour 6205.

„Робітник“, часопись посвїчена інтересам працюючої класи в Америкї, виходить три рази на місяць. Рїчна предплата \$1.00
Адреса: „Robitnyk“, Detroit, Mich., 1745 Michigan Ave. U. S. A.

р

ПОРЯДКОВЕ

РІК VI.

ГОСПОДАРКА

Канадійське црство місто запобічтїю, яке тепер панує в Канаді видє величїми для дармоїдів, так тятнуть і зиски з робітництва тепер правительствє змисосердно сєним Сї-он-Ар-ом, кєзелїною дороги і пєлоїї з державної будову трансконоєлії \$45,000,000 (єд мільонів доларів).
Кїдько го можнєти поживи для єго го лоду, кїлькє го втерти сїлз бїдних дїтей, котрих батїна день шукують щоб заробити на хлїбця. Але кан правительствє на жєз, бо оно зложено та воровит робітнїц

АДВОКАТ МІЛЛОНЕ
В передм. стю Чї Траєр вїбрано гїдго з провїдникїв цїної партї, мїліонєвоката Шєрмана Бє охотою прїїхав єтоїство і обїцав совїстно сєї обє Америкї кождому ви можнє вїзтєсь, будь фах. Чи не мєти таке єтановїскє адвокат австрїєскєстер граф Штїрєк анік Галичїни Бобє або голова буюк нослїв Вєсїлькє? панки не бїльше в лїсє бї народовї пєїв чїм обдїрає дних мас?

Бїнка в цї
В Монтреалї вєлїсь церковнї вє самїй церкві. В цїїй церкві є вєвел Церковним братчї

Ми посрївї гроші. Мє слати, сїпнєні і продаємо. Як не мє адрес а ми іх

Alow
C. GEN